

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Längre liv, längre arbetsliv – förlängd rätt att kvarstå i anställningen (SOU 2025:70), A2025/00663

Pensionsmyndigheten instämmer i förslaget om att den nuvarande åldersgränsen att kvarstå i anställningen till 69 år, den så kallade LAS-åldern, införs som begrepp i lagstiftningen och definieras som riktåldern för pension beräknad och fastställd enligt 2 kap. 10 a–d §§ socialförsäkringsbalken, med tillägg av två år.

Syftet med att koppla LAS-åldern till riktåldern för pension är att undvika en situation där riktåldern blir högre än LAS-åldern. Detta skulle i teorin annars innebära att en person kan bli uppsagd utan sakliga skäl, och samtidigt inte ha rätt till pensionssystemets grundskydd. Pensionsmyndigheten håller med utredningen om att det inte är en lämplig ordning. Lagändringen ska också, i takt med att riktåldern höjs, undanröja hinder mot att arbeta högre upp i åldern för de som kan och vill. Att ge äldre arbetstagare, som kan och vill arbeta längre, bättre arbetsrättsliga förutsättningar att göra det är positivt för både pensionssystemet och individen.

Pensionsmyndigheten kan konstatera att tidsspannet mellan den lägsta åldern för rätt till uttag av inkomst- och premiepension och LAS-åldern i och med förslaget krymper från sex till fem år, se Tabell 1 nedan. Det kan ses som en avvikelse från förslagen i utredningen om höjd pensionsålder (SOU 2013:25), där LAS föreslogs höjas till 69 år för att sedan följa utvecklingen av riktåldern. Effekterna av det kortare spannet bör analyseras. Antalet år som en individ har egen möjlighet att välja om den vill ta ut pension och förhandla om att gå ner i arbetstid eller sluta arbeta helt, minskar alltså med ett år. Huruvida detta får någon väsentlig påverkan på individers välmående, pensionsbeslut och arbetsmarknadens funktionssätt i stort är svårt att förutspå.

Tabell 1 Utveckling av LAS-ålder och åldersgränser i pensionssystemet

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 -
Lägsta ålder för uttag av inkomst-/premiepension	61	61	62	62	62	63	63	63	64
Åldersgräns för rätt till pensionssystemets grundskydd	65	65	65	65	65	66	66	66	67
LAS-ålder	67	67	68	68	68	69	69	69	69
Spann: Lägsta ålder - LAS	6	6	6	6	6	6	6	6	5
Spann: Lägsta ålder - Rätt till grundskydd	4	4	3	3	3	3	3	3	3
Spann: Rätt till grundskydd - LAS	2	2	3	3	3	3	3	3	2

Pensionsmyndigheten, i egenskap av ansvarig myndighet för beräkning av riktåldern för pension, erbjuder idag information om fastställda och prognosticerade riktåldrar, bland annat på webbplatsen pensionsmyndigheten.se. Myndigheten kommer därmed också att informera om fastställda och prognosticerade LAS-åldrar, samt översiktlig information om LAS-åldern för att förtydliga kopplingen till riktåldern. Omfattningen och kostnaden av den ökade informationsbördan är svår att bedöma, men uppskattas inte vara betydande. Arbetsmarknadens parter ger också detaljerad information och vägledning till arbetsgivare och arbetstagare i frågan.

Pensionsmyndigheten besvarar remissen som myndighet ansvarig för pensioner och inte som arbetsgivare.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Anna Pettersson Westerberg efter föredragning av analytiker Philip Berlin Jarhamn. I beredningen av ärendet har även affärsutvecklare Anna Hjelmström, verksamhetsutvecklare Elisabeth Stenberg, jurist Johan Schütt och enhetschefen Martina Irving deltagit. I den slutliga handläggningen har chefen för analysavdelningen Kristian Seth deltagit.

Anna Pettersson Westerberg

Philip Berlin Jarhamn